

historiska upprinnelse ur folkets lynne och charakter, liksom att för detseminna sladga en Negeringsform, sammansatt ester en möjligvis sund theori, men utan samband med den förut beständende "Tingsrättessförfatningen", och tillägger att den förändring med vårt Lagwerk, som är 1734 fullbordades, endast företogs med hänsyn på den historiska utvecklingen; widare, att den icke utan en långsamt framstidande och betänksam gång tillåndabragtes, och slutligen, att "behovet af en ny Lagbok omöjliggjelen borde hafta rikt sig, innan demamma till esterlefnad antoges" — en erinran ganska viktig och sagt i sin tid, då man så brådstörtat med förändringar å andra håll, såsom af vår handbok, cateches, m. m. — Allt detta är dock endast widrört såsom inledning till besvarande af den frågan: om "tidepunkten är inne, på hvilken ett Förslag till en ny Lag bör antagas, eller om icke det sammas antagande bör ännu till framdeles uppskjutas?" och härifrån leder förf. sig otvunget, till en granskning af åttaliga i det nya Lagsförslaget från de gamla afvisande stadganden. — 3) Recension af Tern-Contoirs Annaler, 1816—1824. (sid. 34—63). Rec. anmärker att dessa Annaler innehålla: "Handlinger rörande Tern-Contoir; Affärandigat, Blansdade Minnen och Strödda Underrättelser." Sedan gör han röda för de ämpen, som lunda innesattas under den förstnämnda rubriken. Även af denna uppsats leswas förtätning en annan gång. — 4) Öfwerigt af svenska Litteraturen för Januari, Februari och Mars Månader år 1825 (sid. 64—114). Dessa Recensioner äro växerligen forta, men i ollmåhet ändamålsenliga och det wäre att önska att de i Svea icke för snart måtte upphöra, hvilket dock är att besara, då man befattat sig äfven med hvardags öfverlättningar och obehödigheter. Under artikeln Folkeskrifter, fås rekonna flera ganska viktiga annärkningar; men tillika några högst besymmerliga påståenden, såsom t. ex. att de Bellmanska Sångerna, dem Rec. mettisvit vara "snällrika" och utgöra "den mest origi-nella svenska Poesi", skulle verka till förderf af folkets moralitet. — 5) Litterära och Konstnyheter (sid. 115—119) utgörs af några notiser om den på Nässby sätesgård i Öddermanland nu mera uppsättda samlingen af konstslocken, och om dessliga presenter till Uppsala Universitet. — 6) Böcker, utkomna i Juni, Juli, Augusti

och September. Månader 1825 (sid. 120—130), en för kändedomens af svenska litteraturen viktig och vittig föredragning, ehuru i varken eldes fullständig eller tillslutlig i uppgifterna angående tiden då hvarje versellid bok utkommit. 7) Disputationer utgifna i Lund Vårterminen 1825 (sid. 131, 132). — 8) Anmordan att Herr boktryckare, förläggare och utgivare måtte i god tid, till redaktionen af Svea, insända fullständiga uppgifter, öfver allt mitt som utkommit: en anmordan hvilken, om ej Herr boktryckare, förläggare och utgivare på sednare åren allt för mycket ändrat sig, föga torde bli swa efterkommen.

A F U S T I L.

Kemten tog sig friheten, att för en tid sedan ordförmåla de store stockeldar af disputationer, som fortsfara att upplysa rymlerna kring Upsala. Redacitionen har warit nog lycklig, att, under beträffning af tvenne sprutor, få sig en sådan tillstånd, hvilken innehåller de mest oförliknliga gnistor af klart videntstaptigt jus, djuphet i tankar och redighet i framställning. Den titel är:

Afhandling em de Djur, som i Vibelen omtalas, under Professörens och A. Wasa Ordens Commendeu-rens, Doctor C. P. Thunbergs inseende, utgiven af M. G. Höglander och till granskning framställd d. 25 Nov. 1825.

Denna afhandling är neml. så uppenbarlig, att den säkert skall gba mycken åra åt det lärosäte vid hvilket den offentligen framträdt, ännu sibbre åt den högsärda Facultet, som till dess utgivande lemnat sitt "gunstiga tillstånd", och först åt Hr "Höglander af Calmare Landstap", hvilken uppträdtså som dess författare.

Hen börjar, (sid. 1.) att underlättas, härnu "det gamla och det nya Testamentets Skrifter både djur och werter förekommna." Då man hittills troit att der funnts endast ord och bokstäfver, har förf. redan sälunda, på ett lysande sätt, dokumenterat "en med sin språkflunslop förenad berömvärd infägt uti naturens kändedom." Utanför så wäl utrustad författare bör man kunna vänta förväntande upptäc-

ter, och han dröjer ej längre än till början af 2 sidan, förrän han meddelar den vettigirige läsaren, att "till Bibelns tolkning är icke philologiskt kunskap ensam tillräcklig, utan att dertill fordras åsven kännedom af landets Geographi, Climat, Odling, Insnewänarnes och de nägränzande folklagens språk, sedor och bruk", — allt ännun hvilka naturligtvis icke ingå i det vad man hittills kallat philologi. Han drager alltså deraf (sid. 3) den slutsats, att "det skulle vara af mycken fördel och en angenäm kunskap, om vid ett högre årsöchte de studerande prestmännen *) kunde få se icke alleenast i smärt (en miniature) mönster af de Gamles stora och praktfulla Werke, utan åsven de djur uppstoppade och de Wexter torkade, hvilka omtalas i de heliga Skrifter," t. ex. draken i Babel, och framför allt det i Uppenbarelse Boken omtalade vilddjuret. Man skulle neml. då med säkerhet kunna få afgjordt, om des tä är precis 666, eller om det ej uppgår till fullt 1000 Regds. Emessertid har förf. genomgått "Upsala Akademies Museum" och der lärta känt åtskilliga "bibliske djur," såsom katten, hunden, räven, böken, m. fl.; men derunder satt skål att beklaga, det den "ärla Wetenskap om Guds Allmacht och Wishet, vid Upsala Universitet blifvit förd till den Medicinska Faculteten och derföre förbigången af de fleste både Philosophie och Theologie Studiosi" (sid. 5). En fölid häraf uppgifves vara, "att ganska många af Rikets wördade Prästerskap icke funnat lära käna eller beundra den gudomliga herligheten" (sid. 5). Likväl försäkrar förf., att "huru lång hvarje skapelsedag varit, kan icke bestämmas" (sid. 6); men är straxt derefter så dristig, att han glössar, att när i bibeln omtalas "Djur, som med wingar flyga öfver jorden, dermed menas otvistelagtigt Foglarne, och kan hånda, åsven Insepterne, af hvilka de flesta åsven flyga" (sid. 7). Deremot antager han, att "med sannaden bör egentligen förstås de däggande Djuren i allmänhet, som lefva på det torra". (Respondentens namn tyckes utmärka att han ej lefver i vattnet). — Sannolikt finner han icke (sid. 9), att "alle de förste jordens invånare allmänt, uti de blidaste klimater, varit Nesar," ehuru "ibland de Philisteer synas flere warit af en ovanlig längd,

Goliath, neml. war en Nese och Saul war ett hufwud högre än allt folket." Sid. 10 åter anmärker han huru "de Wärter, som i jord och stenlager hittills kommit till Naturforskarens Kunskap, och af hvilka i synnerhet blad finnas, i de fallare länder, aftryckte, hafwa befunnits tillhöra ett varmare luststrekk. Åsven att de öfwerlefvor af Djur, som i Museer förvaras, hafwa blifvit dels uppgräfne i jordlager, ej långt från stora floder, dels funnits uti bergen förstenade"; i anledning hvaraf "man uppgjort den slutsats, att dessa Djur och Wärter tillhört en Fornverld och att de utur Naturens feda aldeles försvunnit." Men häremot erinras, (sid. 11), "att wisa wärter och deras frön icke bbra funna utödas af vatten och ännu mindre djur, som egentligen lefva i vattnets element, såsom Skaldjur, Snäckor och Petrificatorer." Dessa menar förf. (sid. 13), att "det Mammutdjur, hvars mer eller mindre fullkomliga benrangel uppgifves uti jorden i Norra Amerika, torde ännu finnas lefande i de astagsnare landskapers flogrikatrakter." Och här till hemtar han anledning af den märkliga omständighet, att "uti 16 Seculo fann ett jägaresällskap uti Amerikas skogar ett lefande djur, och lofshade förgäfves på det sina gewär." Men, tillägger han, "en sådan förmoden — neml. att det ännu lefver — synes vara sättrare i anseende til det Mammut-djur, hvars stora tänder och ben blifvit blottade och framdragne ifrån stränderne af Siberiens stora floder, ochi ifrån de Ishafwets var, hvilka ligga utom Asiens fasta land." På så talande skål måste man väl medgifwa förf. (sid. 15), att "många händelser på vår jord funna ganska väl tillfriswas syndafloodens väldsamma verfningar, utan att man behöfver tillskapa en fornverld."

Det anförla torde vara tillräckligt att antyda, huru nyttig denna afhandling måste kunna bli fram mot den grädeliga sjukdomen Melancholia, hvilken allt mer synes wilja utbreda sig. Och sannhanda war det med hänsyn till denna afbandlingen pharmaceutiska egenkäp, som medicinska faculteten i Upsala gaf den sitt "gunstiga bifall."

*) Man vet att dessa åro, såsom det heter, aldeles diffras att subvera.

Rörmeklen.

N:o 25.

Lördagen den 24 December 1825.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Förra lördagen thorsdag gafs för första gången på kongl. Stora Theatern, dramatiska scenen, Shakespeare Kär, comedie uti en act, en liten taf och väl arbetad esterpiece, för hvaras innehåll wi ej tro oss i förhand bbra göra redo. Vi anse det ej vara en tjänst för dem, som redan sett en piece, att finna den detaillerad uti ett Dagblad; beremot en werlig otjenst för dem, som ej sedt, men ännu se den; och hvarigenom nöjet af intrigen gäng och upplösningens öfverraskning för dem går förloradt. Vi inskränka oss således att säga, det åtskilliga lyckliga qui pro quo förefalla, att intrigen ej är särdeles invecklad, men med invecken skicklighet genomsord, att öfversättningen är lycklig och språket i högsta mänto wårdadt, samt att piecens förtjänst helt och hållet hvilat på Shakespeares rolle — en svår, men tackam role, då den ges så, som Hr Almlof gaf den — och, må hända; är det ej för mycket sagdt, att den svårligen kan gis hvar bättre. Publisen erkände detta, och rättvisade Hr Almlofs bemödande på ett smidande sätt. Fruarne Eriksson och Lindström gämo sina roller mycket väl; det var ej den fisknämndes fel, att heimes är mindre betydande. Fru Eriksson visste att med mycken skicklighet draja fördel af sin, och med werlig theatricalisk kännedom uppfatta de ställen som föransatte till ett högre spel. Med misnöje måste man anmärka, att churu hvemne goda piecer uppsördes, af hvilka den ena var ny, spectaclet denne aston hade ett ringa antal åskådare.

Några reflexioner med hänsigt till en i 8:de häftet af Svea införd af handling, om "wårt fädernes lands lagstiftning i anledning af nya lagförslaget."

(Insändet).

Svårligen kan något annat fördra en mognare omtanka och besinnin, en större samvätsgramhet, ett djupare theoretiskt och præthiskt förstånd, än en lagförändring, helst om denna är helt och hållet genomgripande och åstadkommande en, till sitt innehåll och sin form, ny lag ceder. Det är ej med en sådan sak, som med avläggandet och antagandet af ett mode i klädedrägt, så att man kan utan befrånande förkasta ett gammalt och för behaglig tid upptaga ett nytt. Lagen måste, om den skall kunna verka hvad den åsyftar, nödvändigt båra nämpeln ej blott i allmänhet af den tid som framkallat densamma, utan också af den tids-modification, som hänförlig till det folk, för hvilket den skall bli swa ett rättesindre. Den bbr vara så bestäffad, att folket kan, ej mindre i lagens rådande anda, än i hvarje enskild lagbestämmning, fanna igen sig hself, till lynne och character. Eftersom är den endast en af tankekraven utsörd konstmaschin, hvars större eller mindre relativa värde inom rätts-spectaculationens område, beror på dess större eller mindre theoretiska fullkomlighet; men hvilken, såsom positist gällande i ett visst land, ej är användbar. En efter abstracta rättsprinciper författad lag, även om dessa wore absolut rigtiga, kan likväl, blott såsom sådan, ej vara för ett folk tjänlig; den måste wara lämpad efter graden af folketis cultur och efter det sätt, på hvilket detta kommit till sin politiska, rel-

glausi, moraliska och intellektuella utvecklingspunkt. — Det som i teorien hönos vara samt och vidt, är ej i præcisen, om ej alldeles fallet, åtminstone ej fullkomligen samt, vad ännu oftare stådigt ej eröverkällbart. Erigens grund får ej vara en stridsskaga för dagen, får ej vara en utstrålan i införskriven, för nationen obekant grundsats, utan den mäste vara en så omistkämlig product af det allmänna tänkesättet och af den i nationalsynnet lefsvande och genom dess historiska utbi dultyng alslrade rättslänska, att hvor och en medborgare genom sitt præstisska förstånd en amt kan summa den, utan att af utländska lagar och utländska rättslärgares eller lagislatores skrifter behöva uppsöka en sådan. Ty om man ej af det nödvändiga förhållande, som verkat lagens uppkomst, kan igentilna ratio legis, så blir lagstadsyendet en tom minnessak, hvilken aldrig ingår hos folket såsom en lefsvande funslag, utan blott ger anledning till domares och sakförares bärklyssner, och mögligheter att kunna subsumma analogia sall under ett specielt i lagen upptaget, beror ej då på en vanlig skryppninghet, utan på den mer eller mindre studeringen i den abstracta läran. Men lagen bör åbeweles till sin form vara fullkomligt inhems, och, så mycket som möjligt, beroa historiska minnen derwid vara fastlade.

Härom lunde wifersigen säges mycket mera, än det är sagda; men då wi ej upptråda, såsom partigångare, för att få en wiss mening gällande, utan blott önska att kunna framställa en för det allmänna i högsta måtto wiktig fråga ur en riktig synpunkt, och lemna den utspråkta undersökningen åt den som är mera sakkunnare än wi, så torde det ansörda vara för ett sådant åndamål tillräckligt. Nu återstår endast, att fåsta blåcken vid den här öfwanfbre angifna afhandlingen, hvilken är rätt läsmärd, ejhuru på intet sätt utdommande sitt ämne.

Författaren i Swez har behandlat 2ne frågor, neml. om en lagförändring öfwerhuswud är nödvändig, och om det nya lagförslaget är åndamälsenligt. Den första frågan har han nekande besvarat, och för en sådan mening uppgivit skäl, hvilka kunnat vara fullständigare, kraftigare och mera öfvertygande. Hwad han ejdest ansört så väl öfver Swenska lagens upprinnelse och utbildning ur folkets lynne och likställa uppfattan, som öfver lagstift-

ningens fögsta uppgift, att finna och försöka de båda motsatta methoderna: att neml. antingen gå för att strax tillväga, eller sondersälla i alltsör minutlögtslösning af de mäsf enskilda fall förändrade bestämmelser, — allt detta är riktig samt förtjenar väl att bebjertas. Vi dro åsven med honom ense derut, att en fullkomlig omstapning af vår corpus juris icke är af behovet påfallas, och torde ännu ett halft eller hela sekel kunna umbåras. Deremot tyckes oss en revision der af vara, om också just ej alldeles oundgänglig, åtminstone ganska nyttig, dels för att få alla lagstadsyanden och fadermera timade förändringar och förklaringar i öfwerensstämmelise med hvarandra, dels för att yttermera jemla wissa styrken efter tidens förändrade stile. Men om man ej ens ville vidtaga en slik egentlig formel ingalunda hela systemet upplösande grafskning, så skulle redan mycket vara wunnet endast med en sådan ny redaction af Lagstadsyningen eller de författningar, som upphävwa eller förklara 1734 års lag. Den förra är, som man vet, på konungens befallning utgåven, men ej af konungen stadsfastad o.h. såsom gällande promulgat. Den är således ett privat werk, en handbok för jurister och parter, och kan af detta skäl utarbetas, utan att den gamla lagbygnaden derigenom funde anses i någon mon rubbad. Men åsven finns ett Compendium betraktadt, kunde den varit bättre och åndamälsenligare författad; ty utom det ett åtställiga alltsör speciella och mindre wiktiga lagbud är uppiagna, men deremot wäsendligare här och där saknas, så dro åsven excerpterier ofta sū illa beräknade och uttrycklen sā svävande och mängthåliga, att man, för att vara säker om stadsyendet, e-wiktorigt får ha författningen vid sidan, för att rådfråga och jemföra. Till och med mellan sjelfwa förföringarne inbördes råder ej alltid den harmoni och consewens, som önskligt wäre, hvilket oft låter förlära sig af den stilsläktighet i lagstiftningsfigter, som under en tid af 90 år naturligtvis mäste inträffa. I en nyare Förordning har ej alltid tydligt blifvit bestämdt, i hwad mon den är verlig, ny och en föregående upphävven, o. s. v. Då härtill kommer, att mosan af författningar är wäl stor, för att rätten skall kunna lätt utstakas af den, som ej ensiller uppostrat sitt lif åt laglunster

pen, så sätte några via desideria i afseende på en
granskande åtgärd vid vårt lagverk ej vara så all-
deles obesegade, synnerligast om, såsom man med
stål kan förmoda, Kyrung och Ständer ej lära på
längre tid beslamma sig för upptagandet af en spis-
ter ny lag. Om rättstolkningen i Rom, genom la-
gens abstracta form å ena sidan och rättens obeslams-
het och mången gång onödigtvis utspunna subtilitet
å andra, var ett monopolium för särskilda advoca-
toriska skolor, så är onekligen vår lagtolkning, om
och ej helt och fallet af samma stål, dock för deindar-
varande tillräckligt svår, för att ej kunna utspis-
ras af någon med lagfarenhetens behandling obewan-
drad, och då vår lag alltid varit prisad för dess
popularitet, bör en sådan god egenskap äfven fram-
gent föka bibehållas.

(Slutet följer.)

Den dumma Skolan.

"Jag är dum".

Coch. Post. 18-3, No 242.

Man har i våra dagar mycket hört talas om sko-
lor, om den nya och gamla, om den historiska och
icke historiska, och Argus den tredje har i synnerhet
upprepat dessa benämningar, glad att hitta på några
uttryck som tyckas innehålla tankar. Mårförvärdigt
är det dock, att ännu ingen fått uppmarksamhet
vid en skola, som icke allensast har all möjlig histo-
risk continuitet för sig, utan äfven besinmer sig i be-
tydlig mon äldre och mera utbredd än någon af de
öfrige; jag menar den dumma skolan, eller, som
den på franska kallas, l'Ecole des Sots. Måhända
står orsaken till detta ringa åftiförande att finna
i den stora allmänghet hon äger, då man vet, att
ju alldagligare en sak är, ju mindre väcker och spän-
ner den allmänna nosikenheten. Här till fogar sig
ett annat stål. Det är nienligen bekant, att men-
skorna ehuru de icke eftersträfwa någonting ifrigare, icke
införskräfwa från fremmande ländar någon ting of-
fare, icke lära någon ting vid gymnasier och acade-
mier grundligare än dumheten, stämmas de dock alla
vid att offentligen bekänna hemme. Så mycket an-
gåelgnare synes det då vara, enär vår tid allt
mer och mer börjar utkräfwa sin rätt på publicitet,
att föka i hujet framdraga denna, å ena sidan of-

månt Islanda och den andra till sin natur så litet
bekanta sko a. Vi vilja då utveckla:

1) Den dumma Skolans fader.

Man vet, att bland de institutioner, som stifta af hög ålderdom, ingen härutinnan gått så långt
som Frimurareorden, hvilken i helswå Adam ser
sin första Stormästare. Vi lemnar uppgiften der för; men funna ej undersöka att försäkra det varför skola
är lika gammal, till och med äldre, ja att den ledar
sitt upphov från helswå Lucifer, den förste bland
de skarade, som slog sig på att vara dum. Om
frimurarna finna bland de så kallade Admitterna
fina äldsta ordensbröder, så kan denna skola med
allt stål räkna de så kallade Dumiterna bland sina
anhängare. Man kan visserligenobra den invänd-
ning, att vid den ryckbara öfvervämningen, som
i Noahs tid öfvergick allt hvad kott hade, äfven
Dumheten, hvilken har mycket kott, då omkommit, och
salunda blott en fort tid fortvarit; men det förlöll
sig därmed, som med allt hvad ytligt är: dum-
heten föl öfvanpå och det tunga gedigna sönkt till
botten. Från den tiden har dumheten allt mer och
mer tilltagit, och med mänskoståggets förbelse så
innyvat sig på dess rot och stam, att hon nu mera
ej står att utbda, icke en gång genom swafive-rid-
ning. Årda från Nebukadnezar, som åt hösver
och himotej, ända till Heliogabalus, som åt påsä-
gejernor för att bli mera dum, ända från Pha-
raos ministrar, som kunde förvända syn, men varo
nog ensfaldige att ej kunna gbra lös, hvilket alleenast
tillkommer den gemena hopen, ända illi vår tids,
som väl funna hålla congreser, men ej förbinda
folk, har dumheten varit bekänd, dyrkad och astad.
Hon har räknat till sin sko a jordens mästigaste me-
narker, staternas högsta förvaltare. I alla ständ,
bland alla åldrar och förhållanden har hon funnit an-
hängare; ja hon har till och med gått genom de
wisas lycka dörrar, och omfåpat dem till de ifriges-
ste förfwarare af sina satser.

2) Den dumma Skolans natur och väsende.

Då andra skolor efter sitt pund arbets för mäns-
kighetens hyfsning och upplyftande ur det djurissa
tillståndet, går den dumma skolans bemödande ut
på, att bringa allt till råheten. Ty dumheten, se-
som dotter af natten, sed est uppsöfret i walget
af det svarta och formlösa åcos, allt ifrån spåda
barndomen tillhälften att vara exemplariskt fäning och

weltbōs, hatar sōsom sin aßwurnaste flende allt hūs, afflyr all ordning, tuft, förständighet och wîshet. Hennes öjon sätta liksom magneten blott åt ett mål, det rent förbârade, besatta, förwridna, fjolliga, förwända, wamnägtiga och förkastliga. Hennes kärlek är sjelfkärhet, hennes tro wanro eller otro, hennes lechwande ej fortsat ständig död. Hwad som är stort hopkrymper hon, lägt förnedrar hon, ljust förbittrar hon, warit affyler hon och sjelfva det litla söderfipper och sönderdelar hon till ett ånnu tjuensadigare mindre. Håraff följer att uti idéen af en duan skola ligga en rak mosats mot all upplysning, jemte en bitter intolerance mot allt hon ej sammanhänger eller öfverensstämmer med dess anhängares sätt att se, kâma och röra sig. Som ett spårt frökorn ligga dumheten redan i barndomen, uppväcker derefter o.v. fär blomma i ungdomsåren, för att sedanmera härja sina wälfignelserika frugter åt den henne troget tjänande ålderdomen.

Det berättas om Mahomet, att då han en gång ville göra en vist i paradiset, flere sätt att fårdas blefvo honom förestigne, såsom brinnande wagnar, bewingade hästar, himmelska portchaisar; men att han förkastade dem alla, för att par præference välja en åsna; I de he iga skifterna läser man om Vilseam, att han liksom Mahomet var trakterad af samma sätt att bli fwa transporterad; men att hans lustdrägeriska derjemte hyste den underbara egenstapen att kuama tala. De sibriska konungar, de rykbaraste wise, de utmärktaste skalder hafta som ofta begagnat sig af samma utvâg; ja Åsnan har i alla tider och bland alla nationer fått i högt rop, kanske dersöre, att hennes natur synes framför alla andras närmast likna mennisksam.

3) Den dumma Skolans kännetecken.

Allt i alla tider hvarje skola, fast eller sekts häft sina egna mystiska känنمärken och handgrepp, hvarigenom den igenkänt sina initierade bröder, är allmänt bekant. Allt här uppräkta åt den dumma skolans, more att ingå i sjelfva vändligheten; wiwilja ansöra blott några.

1) Twifvel på all samling, som ej erhållit mästerbref, eller blifvit funnen i den gråa ålderdomen, ventilerad i disputationer, omfokad i böcker och sluttigen på torg och gator utskriften af Dagblads-skrifvarne.

2) Vanvetet, att med belefwenhetens rödfarga wilja plankstryka sin lefnads hydda, för att intila mängden att hederligt folk wistas derinne, då i alla fall det inneboende djuret hvarit hgonblick låter hbra af sig.

3) Öfvertygelsen att man är en hederlig karl för det att man betalar sina skulder, samt å en annan sida en bos för det man ej betalar några.

4) Tron på att en herdastaf är det samma som ett metspö, hvarpå man kan uppvisa icke allenaast gos och stora simpor, utan jemväl gußsand och hdbstjernor.

5) Narraktigheten af att wilja agera herre, då naturen gjort en till drång; låta traktera sig med ostron och cyperwin, då man borde smaka tage-snerten.

6) Öfvertygelsen att ingen kan göra någon ting som avviker från tonen för dagen, utan uträkning på penninggewinst eller befordran.

7) Bestämmendet af sina omdömen icke efter scens beskaffenhet, som är i fråga, utan efter wiwilja förhållanden till den person som utfört saken.

8) Blind respect eller owlja för wiwilja ord och termer, för hvilkas betydelse man aldrig gjort sig reda, ts ex. liberalitet, opposition, publicitet eller servitism, ultraism, legitimitet, m. fl.

9) En blott till hälften undertryckt förargelse deröver, att en aman uträktat något dugligt, som man sief warit för lat att företaga.

10) Inbillningen att en affeeterad besymmerlighet skall ge utseende af att vara en stor man, att t. ex. en tjock luden mössa omfåpar ågaren till bjete, eller att en oförståndt skrytande ton och en med franska gosor uppbländad stil, i långa, släpande, grumliga perioder, skall gifwa en anseende af en utmärkt författare.

11) Fräckheten att anse intet åinne öfverstiga sna egna krafter och intet föremål vara för högt, för djupt eller för fint för sin fattning.

Huruvida nu denna skola äfven i vårt kara fädernesland humnit till betydlig tillväxt och förkorsian, öfwerlempa vi åt den högt wörbade och wördnadswärde Stockholms Posten att afgöra, hvilken läserer vara häst i tillfälle att härom förläffa öf unsderrättte se, då man af sättra både äldre och yngre urkunder wet, att han varit en högt aktiad och högt uppsatt medlem af denna lysande och urgamlia orden.

— + — *H.C. & Dym*

N:o 26 och 27 af denna tidning, utgifwas lördagen den 31 December.

(Härjemte följer ett Bilhang.)

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825.

B i h a n g t i l l N:o 25 a f T i d n i n g e n K o m e t e n.

Så är det då julaston i dag, och hvor och en
syndar att föråra sina vänner någon liten julkapp.
Ulfven! Kometen önskar att kunna i ågkomma sina
gumfsbenägne Låsare med något sådant; men då
han kan erbjuda hwarken Pomade supersine, Fan-
d'Orange de Portugal eller rökgubbar åt wederbe-
rande, will han i stället gifwa sig sels fördubblad.

— + —

D e s m å b a r n e n s J u l a s t o n .

(En soja i stogez. Några barn sitta derinne. Det äldsta
sunges.)

Nedan sojn gått till byß och det lider åt qväll,
Och det mörknar på fjell.
Ej tillbaka från stog kommer far hem till tjell.

Hör, hur stormen så wildt tjuter till ner vid strand!
Hör, på dörren ibland
Hur han klappar så hemfet med sin iskalla hand!
Utanför står björn. Genom fönstret han ser
In på småbarnen ner.
Hör han skrapar från vägg både mösa och ler.

Uppå backstugans spjell liten fogel sig fatt,
För att jula i natt.
Hur han skakar uppå sig, så frusen och matt.
Ingen brasa på spis, intet jul-ljus att få,

Hår vi sitta i vrå
Helt allena och gråta, vi fattiga, små.
Hu det mörknar allt mer! Hu det lider åt qväll,
Ulfven tjuter på fjell.
Ej tillbaka från stog kommer far hem till tjell.
(En hvingad Engel intråder, hvars husvud är omgivvet
af en gloria, som upphysar rummet)

Ett af barnen.
Ach se en liten Engel!

Ett annat.

Ach! det är vår bror Carl från himmelen, der Gud bor.

E n g e l n .

Så, jag är eder bror. Från himmelen nejder sänd,
Jag kommit till er ned uti er illa hydda,
Att leka om en stund och torfa tårens dagg
Från edra kinder bort, och dela eder smärta.
Se här, hwad granna ting från himmelen jag för!
Du syster Lina tag en Glöm mig ej utaf mig.
Den will påminna dig att aldrig glömma Gud
Och ej din goda bror, som nu bland Englar wistas.—
Min andra syster, dig jag gifver denna ros,
En skänk från Englarne uppå din egen namnsdag.
D syster kom ihåg, som rosen är ditt lif;
Din oskulds hwita ros förvara väl i hjertat,
Att den ej slingas må af slärdens dosda majst.
Er yngre syskon ej jag heller will förgömma
Dig, Julius, här en stöt jag lägger uti hand,
Besmitta aldrig den med någon fördist tonart;
Ty hwad ej himmelskt är förkastligt är och lågt.

E tt af barnen.

Ach jag då! Har du ingenting åt mig?

E n g e l n .

Nej! ingenting.

(Barnet börjar att gråta.)

E n g e l n .

Lär dig att blifwa from och lydig och beskedlig,
Och ej dig himmelen och ej din bror dig glömmer.

B a r n e t .

Ach! jag will bli så beskedlig.

E n g e l n .

Lofwar du det?

B a r n e t .

Så.

E n g e l n .

Så tag då denna skänk det är en liten bok,
I himmelen den krefs af goda Englars finger.
Hvar bokslaf är af gull, Förvara henne väl
Och bind des lärdomar ikring ditt spåda hjerta.

Barnet.

(Engeln r. boen.)

Nej jag skall aldrig i dänester bli så snäll och bestedlig.

Engeln.

Nu torken tåren bort och waren g'ada barn!

(Engeln ställer ett brinnande ljus på bordet, af lika många grenar med antalet af barnen.)

Alla barnen.

Nej se sådant stort, stort julljus.

(Engeln fattar fötten och spelar därpå. Alla barnen taga till ring och dansa. Ett sjukt barn reser sig upp från bådden, firrar omkring sig och ropar: Pappa! pappa! Barnen upphör med dansen. Lina springer till barnet.)

Lina.

Syster, stackars syster, hur är det med dig? Bror Carl ser du din syster?

Engeln.

Blida, lämner du igen mig?

Barnet.

Nej ja, det är bror Carl!

Engeln.

Ser du hur g'ada dina syskon dro? Ser du det stora julljuset?

Blida.

Nej ja! Men jag är så sjuk, jag kan inte vara glad. Är det julafstan i kväll?

Engeln.

Ja, och i himmelen åsven.

Blida.

Nej, jag drömde jag var i himmelen.

Engeln.

Qvad såg du der?

Blida.

Dig Carl och så många andra små Eng'ar, som fallade mig sin syster.

Engeln.

Will du följa med mig i afton.

Blida.

Ja kan ju inte gå. Hvar?

Engeln.

Till himlen, till Gud.

Blida.

Nej ja, om Gud vill ha swa mig till sig. Men min pappa och mina syskon blifwa då så ledsna och hörja gråta.

Engeln.

Nej, de skola icke gråta. Du är ju hos din bror Carl.

Blida.

Nej ja, hos min bror Carl.

Engeln.

Så kom.

(Han tager henne i famnen, de försvinna.)

dya

Det stora Tidnings-Kalaset.

Det berättas, att alla i Stockhol'm utkommande tidningar erna på Stortorget, hvilket för deras skull förfället lärer blifvit utrymt, i afton hålla en stor collation. Man tillägger, att Argus (d. 3:e) kommer att bestå helswra fulgröten, med en af socker och kanel konstigt tillagad Mosaik, i hvars mide det svenska publicisteriet grönmyndigt thronar, hållande i ena handen en hörselflur och i den andra ett förstoringsglas. Vid thronens fot ligger en stor peka af utslag, besvärl, acter och protocoller. Till hörger presenterar sig den sondersörda Olympiska chaisen, med skaffarne och resenären i mädrer. Till venster visarblir man ett conterfej af Blanka, som åller i handen ett par i form af solfjäder hoppfållade åsnedropp, med hvilka hon söker bortsäga den auctorliga svetten från sin författares förbestrade ansete, öfver hvars bgonlock twenne förmönska nättet ännu lika tungt synas hvila. Detta derifrån upptäcker man Journalen, sysselsatt med att till nästa år uppsätta sin flöjet, medan Stockhol'ms Dagblad i fullt furioso arbetar på att pissa ren sin af det svåra höstvädgagget nedstänkta reskapprof. Under det Granskar'en debuttar i Nedsighetens seger öfwer Fortælet, ser man Conversationsblader i färd med att af segelduk bereda sig en slängkappa till den förestående nyårseouren hos damerna. Ne-

Dansbre dessa synes en långsamt framförande procession, i hvars tite af stadens halftalar bärer Anmårfaren, Stockholms Tidnings-, och Argus den fjärdes tillistor, ös- wer hvilka en matt framförrande Komet fastar sina bleka astredestrålar. Dem medföljer i egen hög person Post- och Inrikes Tidningen, för att genast på hållit uppställna dagen när de afslidne blifvit befordrade till evigheten, jämte deras sländ och ålder, på det ej någon omnydig måtte häri hysa oswanbemålde tidning i förmåg. Em- dan Argus, såsom omnämnt är, förbundit sig att be- kosta julgröten, har Journalen öfvertagit lu- fisten, hvartill Kometen bidrager med ett emot behofvad svarande förråd af peppar och salt. Stock- holms Post- och Inrikes Tidning består rökt julskinka, Granskaren har erbjudit sig att aflempa några franska bröd, Stockholms Tid- ning och Argus den fjärde i compagnie spissel eller så falladt samre måltidsdricka, samt Con- versatione-Bladet er me och snömos. Till upplysningens befrämjande tror man att Stock- holms Kyrkotidning till handa häller några varssjusstumpar. Hvad som blir ösver af maten stila Stockholms Tidning och Argus den fjärde, utan intrång af Anmårfaren, komma att dela emellan sig. Övre mältiden erner man spe- la Komet, ösven som ett partie Wobesser, hvarvid Granskaren får stryka för ett lusar- hugg af Arthus, medan Anmårfaren sitter med fransen, och Stockholms Posten med Blom- pottan. Som Argus den fjärde råkat så Kille, förmodas han draga samsa fortet med sig, som är blarn, eller en så fallade Stockholms Tidning. Kometen, som fått endast en femma går i leken; men som kulu står, måste han åmbla sig med det obetydliga värde han redan fått. Efter slutadt Wobesser, förena sig Argus den fjärde och Stockholms Tidning om ett partie Swäl- ta Nåf. Under mältiden komma öfylliga national- visor att affjungas, såsom: "Tre åro de som mest blänkt i vår verld", etc. — "På Tidningar- bladens mägra stråt, sur mvetet bläck det mäste giutgs, m. m. — "När jag blir väckt ur sömnens fred, Utav kometer, troll och gästar", o. s. w. hwarefter man emot- ser att följande stålar blifva proponerade:

1) Mätte nationen med denna stund aqwänsas från all läkenina, som öfwerstiger rynden af tre tryckta ark, och i sällset förliflita sig till tidenesstriswanes dagblad, för att i dem sätta all sin uppställning, alla sina funslaper, hela sitt förstånd och sin vilje, philosophista och moralista utveckling och förädling.

2) Mätte aldrig lusten att hysa seväller uppödra! Mätte med det snart ingående året många rätte- gångar komma å bane, många cessioner skræs, folk hänta och dränka sig, så-hvarannan blodvitnen, en och annan eldsvåda inträffa, någen storhuf ertaps- pas, och om han rymmer åtminstone icke rymma ur dagbladen! Mätte Missers mördare ännu flere gånger uppklädas, Svea och Odalmannen fortsara, riksdag snart inträffa, missioner wargor visa sig i landsorterna, turenrägeriet bomsra, 200 vigor från Westerås med de första vårsvalor ne inskeppa sig i Dagligt Allehanda, Herr Han- marsööd änn en gång winna mervale honorable i Kometen, någon tidning indragas, lus och murar ramla, priset på råg och svete ständigt omver- la, Bislopars, Justitiaråder och Presidenter upp- hörsligen dö, committéer sättas, undar bli galna, på det vi under infundande är aldrig mätte befin- na os i förlägenhet om ärenen för våra Dagblad!

3) Mätte suligen en gynsam prenumeration åtssjia våra företag, på det vi alla med enskäning rökt få skäl att med den första Januari sjunga: Nunc redeunt Saturnia regn!

Efter mältiden sättes öfylliga ju-lekar komma å bane. Man påstår att samtidiga tidningarne sätta Nappa stek på Argus, Kometen Sitta Ur- derstol och Journalen leka Lasse lustkar om. Slutligen lärer till medbrödernas gemensam- ma gammal Stockholms Posten åtaga sig att vara Julbock, hwarefter collationen slutas un- der varma tillösningar för dagbladesträfveriets trefniad och bestånd.

Sig

Några välmenta Jul-Sömnningar till Publiken.

Det har blifvit en loflig sed, att den silla och omständiga ungdom, som will, hvad man kollar, upp-

i verden, ej må försunna något tillfälle, för att söka medelst personliga eller skriftliga uppmärksamhet, hos sina höga förmän och gynnande gynnare, genom åreminnen och förmålningsverser, göra sig rekommenderad och påminnt. Nu som äfwen jag är en ungdom och behöver mer än någon af mina medbröder en gynnande omfattning, för att kunna så mig ut i en ondskefull och förförisk tid, vet jag intet bättre än att vända mig till dig, Högtidade Publikum, för att med några vämenta julönsningar söka göra dig til min höge Gynnare. Alltså:

Högtidade Publikum,

Min synnerige Patronus och Mæcenas!

Målte himmelen bestära dig den mest angenäma och fröjdefulla jushelg, det vill säga, många på credit förlässade juflapper, många pinsamma och tråkiga soupelet, stora förluster på Vira och Sille-spill! Målte till din wederquicksel alla tidningar uppfyllas med squaller, bra grofva bestyllningar göras mot collegier och embetsmän! Målte till din uppmuntran någon i djup skuld försäkt person följa de redan gifna, ynske exemplen, på det dina sbrer ej må sakta taklämme, medan de lämpa medjönnen, under den tid som förflyter mellan muddagsemärtiden och spetsimman! Ja målte både du och dina barn lyckas att få upplåna de summor i behövnen till helgen, samt dina creditorer, mot den lofwide discretion af 45 procent, lemlna dig i fred för alla oangendma erinringar, så länge julen varar, och sedan den tagit slut, cessionsansökian hinna blifärdig innan Vydelningeutslaget fäller! Målte du hitta på, och crediten hjälpa dig att belömmas neg kostsamma och rara lurenträgeritvor, och fruarne med dem vara flufreds, samt bibehålla denna tillfredsställelse åminstone till amandagen! Målte embetsmannens löneqvartal få egenskap af Enkans väl-signade olokrula! Målte intet hushåll kostta mera än 3 öfwer manns salra och lagliga inkomster! Målte de rät gentilt uppsöstra de unga damerna med stor förmögnelse, det är bra osmakligt granna, få dansa på Börshallen och hos Herr Torngren, och deras Bonner basiva impregnat i deras, minne så många Franska glosor, som tarfas till att undangömma deras husvoudens och deras hjertans tomhet! Målte de unga Herrarne öfördre få om astnarne utkiswa sina belefuvade brodder på Norrbro och

denna utbrott af hjertemod och urbanitet g'fva dem mycket gammam! Målte Lotterierna, så det Kongl. Svenska som de utländska, förlåna sina dyrkare rika nyårsgäfvor! Målte alla auctorer och förläggare lyckligent påfina något bra tanklöst och osmakligt lappri, som fermt går åt och lemnar en bestedlig vinst! Målte spectaklets Oudinna hitta på att glädja och förtusa åstädarne med rätt granna decorationer, dyrbara costumer och bra bulirande musik; men för all del aka sig för upptagandet af några andra piecer än dem, hvilka den förnåma okunnigheten ellsen en förfämd ton stämplat såsom goda, utan att lysna till tidens, till bildningens och heta nationens gemensamma röste, hvilken yrkar någonting bättre än Snöfall och Dubbla prof, Brandskattningen och Duellen; framför allt målte hon som pesten afsky hvarje försök att inrymma en plats på sin egen repertoire af Shakespeare, Schiller och Dehlschläger, m. fl. och sluttigen målte hon aldrig uppmuntra några andra inhemska författare, än dem som råka stå i vilja högt förnåma, medalj- och stjernbeprydda förbindelser till hennes gudomlighet! Målte det religieusa bemöblandet aldrig stiga högre än till predikningar och tal vid grafvar, såsom mittemotande och såkrasi tongisvande, och sålunda den blundande allmänheten ånnu ett tiotal få inslunra på vtilighetens med prægeologier, mosaikkistor, arabesker och krimskramms blomsterhölda läger! Målte rättvisan fortfara att låta betala sig med guld eller tårar, sommingen ånnu ett år förklaras för döfslum, och förtjensten sira ånnu en jushelg vid sin mattenkruka och sitt halmläger! Målte wetenskap, konst och poesi försänkas i en ånnu alltmännare sinn, och den broderade slägglösheten winna sin befördran, fina stjernor och sluttigen stadens på en gång rikaste och frossigaste flickor. Och ånteligen i nödssäldte likar i de undangömda hyddorna, som ej ägen någre andra justus än himmels åsikter, något annat julbord än jorden, något annat bröd än fisenarne i eder öfen, ingen aman badd der i sän hvila ut än grafven, målte Ni uti en bättre värld finna en herrligare julfröjd än wi tidens lättfinniga barn finna här nere.

Romeien.

H-D > syn

R o m e t n.

N:o 26 och 27.

Lördagen den 31 December 1825.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. Sistidne måndag efter Annandag Jul, uppsfördes åter Mozarts don Juan på Kgl. Theatern. Theater-Directionen hade lätit dublera 2:ne af fruntimmersrollerne, nemligens mansell Widerbergs såsom Anna, af mansell Enbom, och fru Lindströms såsom Zerlina, af Mansell Fagerberg. Med fullt erkännande af det riktiga i denna princip att tillvärja unga susetter, våga vi dock göra följande erinringar emot resultatet deraf sör afton. Mansell Enbom, väckte vid sitt inträde på scenen, ett icke angenämt intryck, genom det mindre tråffande i framställningen af Annas caracter. Hon förgökande alldeles den värdighet henne tillkom, såsom en Gouverneurs dotter, och hvilken hos ett fruntimmer af bildning, äsven i passionens starkaste utbrott, likasom utan eget medvetande, alltid framlyser, och kanske utgör en sådan quinnas starkaste vapen emot en trolös åstare, en nedrig förförare. I stället att på sådant sätt uttra sin billiga harm och fördra upp rätteförs för en siden skymf, väckte mansell Enboms spel blott tankan af ett materielt lidande och de deraf följande häftiga utbrott. Hwad det musicaliska i hennes rôle vidkom, funderade man ej utan obilighet neka att hennes ovanligt fylliga och vidsträckta röst, för den uppmärksamme kännaaren, riktigt omgaf hvarje not; men onskligt hade varit, om hon härvid använt mera böhlighet. Hwad åter angår mansell Fagerberg, war hon visst en täck och intagande Zerlina, och uttryckte fullkomligt den oskuldt och naïvit som tillhör hennes rôle; men hennes af naturen spåda röst, tyckes vara för tidigt ansträngd, hvaraf den beklagliga försöden blifver, att hon, ehuru

ägande werkligt musicaliska anlag, likväl ej äger förmågan att siunga rent, hvarom i synnerhet duetten med Don Juan samt hennes aria med Obligat Bolonesse, bero wittne. De öfriga i stycket manliga personerna förtjente, kanhända mer än någonsin, alla oväldige domares losord.

Några reflexioner med hänsikt till en i 8:de häftet af Swæa införda afhandling, om "värt fädernes lands lagstiftning i anledning af nya lagförslaget."

(Forts. och slut från N:o 25.)

Den andra af förf. behandlade frågan, eller om nya lagförslaget wäre ändamålsenligt, har han äfwenedes bestridt. En djup undersökning om saken i sin rot, d. w. s. om hela ristningen af den föreslagna lagen, är härvid ej lemnad och lärer ej ingått i förf's plan, och en sådan hufvudsaklig åtgärd wäre kanske ännu förtidig, då lagförslaget hittills ej utkommit i sin helhet. Oberäknadt de slutsatser och tillämpningar, man af förf's förförade betraktelser sjelf kan göra, finner man i hans nämnda afhandling endast några få allmänna reflexioner öfver ämnet, semte en utförligare granskning af förslaget till Gistermåls-Balken, hvilken öfverfunnat vara mera fruktbarande. Att, då en factisk bewisning skulle meddelas, denna Balk just hör an ses vara den lämpligaste att på ett klart sätt visa syftningen af hela innovationswerket, vilja wi ej heller medgisiva. Hwad som i allmänhet synes oförorenat mot Lag-Committeens föreslagna system, är otvistvagligt det, att alldeles nya och i

wifa delar mot vår nuvarande lagstiftning och vårt lands historiska kända rätts utbildning stridande grundsatser, hvilka ännu u:gora stridsäpp en för dagens hjerter, öfverhusvud blifvit tagda till grund för den nya lagbyggnaden. Sådana äro t. ex. enhets och jemlighetens grundsatserna, så wå i fråga om laga Domstol, som om giftoftt, arfsrätt o. s. v. Innan nationen ännu är ense om dessa, kan man naturligtvis ej företaga någon granskning af deras anmärkande i en positiv lag. Först måste således kampen inom rättspeculationens tornerskrank vara utstridd och dess resultater ha ingått i allmänna tänkesättet; tillämpningen på en gällande lag blir en enestående och lagstiftarne få då sederméra bedöma, till hvilken grad man har lyckats att praktiskt begagna de antagna allmänna satserna. Att utarbeta ett endast på hypotheser grundadt lagproject, blir fördefull en färdig mōda, så wida man icke kan förut genomdrifva dessa till grund liggande meningar. Så hvad mon detta i en framtid kan ske, är svårt att nu afgöra; men trotsigen komma de ej att i hela sitt omfang antagas, åtminstone kan i en sak, der tankarne nu äro så beständt delade mellan snart tagdt hela den bildade allmänheten, någon af öfvertygelse alstrad förlikning icke snart tillnögabringas. Emellertid stundar det visserligen en hård strid mellan det gamla och nyas förfäktare, och det öppnas ett rikt fält för den verkligt kunnige, att med uppoftting af enskilda favoritmeningar, ådaga lägga sitt nit för saken och sin kärlek till fäderneslandet. Striden blir hård, ty det ena partiet har älderdomens helgd på sin sida samt wetenskaplighetens stränghet till sitt vapen; då deremot det andra har nyhetens retande behag till sin bundsförwandt, jemlighetens tjuusningsbild i sin fana och friska, modiga trupper i centern. Man kan likväl vänta sig mindre härla och personliga anfall å domse sidor, då fienderna komma hvarandra in på lifvet i helswa drabbningen, än de som försports vid de förberedande anfallen.

Slutligen må anmärkas, att förf. i Swea, vid granskningen af det nya lagförlagets form, endast afsett framställningssättets klarhet och uttrycksfullhet; men aldeles förbigått det aesthetiska deraf. Denna och lagboken bbra, enligt vår öfvertygelse, ha funne, af äldern helgade språk, fullt från det dagliga präfana talet. Både domaren och presen äro

i Guds stad och ställe, och hvad de affärna eller förkunna, bbr äsven i framställningen ha något wördnadsbjudande, något som skämmer sinnet till afwär och andakt. Så wåt för den rättegående, som rättskände är detta af stor wigt. Huru mycket inverkar ej känslan i allmänhet på menseklans företag, och en för mensligheten så wiktig sak, som en rätts handling, bbr väl så mycket som möligt, genom sin ytter form ha något på sinnet imponerande. Denne egenstap har 1734 års lagbok i högsta mäatto. Stilen i densamma är liksom ett bart huggande svärd, beständig, klar, kraftfull, rasft och synksamt närmande sitt mål; den har något wist gammaldags årbart, kärnfult och godmodigt, som owillkortigt bemägtigar sig hela vår warelse. Derjemte är framställningssättet utmärkt af en oesterhärmlig åtförighet och bär en stämpel af Svensthet, som i och för sig icke har något eget wördnadsväckande uti sig; ja nästan hvarje ord är en Svenst histori; smärt, och det hela är ett långt betydererikare minnesmärke af våra förfäders hugfullhet, stolta sinne lag och enkla, årliga väsen, än alla sammanplockade antiquariska fynd hopräknade. Att i stylislet hållende söka producera något nytt jemförligt, är förfångt; man måste därför samwetsgrannt bewara det qvarstående, och söka så mycket insludera sig i det gamla språkets anda, att man kan kläda det som nödvändigt måste förändras, i en lika ädel och högtidlig drägt. Möjligheten att kunna gisva, att märtids begrepp och känslor denna ärvbara färg, har Tegnér i sin Frithiof på ett mycket genialiskt sätt, churu på ett annat ämne, practiskt bewisat. Lag-Commissionen tycks ha arbetat på sitt werk, med helt andra föreställningar om språkets poetiska schönhet. Om den också ej just förvandlat lagspråket till vanligt conversation-språk, så har den dock moderniserat allt, gjort alla uttryck efter nutidens sed slacka och abstracta, oc har detta oaktadt ej funnat ge dem den uttrycksfulla sårighet, den beständiga ton och tydliga sifning, som är ett utmärkande drag i vår nu gällande lag. Bland många exempel blott ett enda. Den gamla lagen har i 3 C. G. B. "fästning eller trolofning"; detta har Lag-Commitéen utbytt mot "fästning af åtgärdens fastal". Utom det att det nya talesättet är tillräckligt, abstract och nästan obegripligt, så sättes handlingen härigenom aldeles i bredd med den, att ge

härbergening på ett köp, hvilket möjligen kommat
vara såsom ett föregående requisitum för den i Dioms
ödare tider under namn af coemcio brukliga gifter-
mässformeln, men ej för den christliga vigseln. Der-
emot uttrycker "fästning eller trolofning" på en gång
den religiösa, moraliska och juridiska sidan af hand-
lingen, och derjemte är åtminstone trolofning ett
allmänt gångse och med oss alla förtroligt begrepp,
och ett af de få gamla vackra ord, som den allt
gammalt förskräckande myhetsbanan ännu ej hunnit
utdöma ur den allmänna lefnaden.

Ämnet wore wiserligen ännu mycket att säga; z
men då affigten med denna uppsats blott var, att
vicka allmänheten till eget betraktande af sjelfwa
saken, får det nu ordade för denna gång vara nog.
— + + — *Byggrast*

Recension.

Noachs Ark. Första Våningen. —
Den nya Verlds-Editionens första
Correctur-ark, jemte Fan i båten
såsom Intelligensblad. Stockholm,
hos C. M. Roselli et comp. 1825; fodd. 68 och
12, octavo.

Under denna dubbla titel utkom till julen en
brochur, hvilken sakerligen skall gifva recensenter af
en wiss bildning mycket hufwudbroyeri, huru de skola
anse och bedöma densamma. Nikedomen i uppsin-
ning och former är sörre, än att det hela torde
kunna såsom en obetydighet affispas; men deremot
äro wisa infall för starkt bitande, för att bibecklä
ett hikt lynne hos en och annan af de granska. Lyckligtvis återstår en ofta begagnad utväg, den
att uppsjuta allt omdöme tills arbetet fullständigt
är utkommit, och när detta en gång stett, hänvisar
man läsaren till sitt uttrande vid första häftet. If-
wen måste det medgifwas, att man af denna För-
sta Våning — hvilken benämning svarar emot
det vanliga: Första Häftet — ännu ej kan inse
räkningen, alldramint planen af denna dikt. Den
börjar med ett humoristiskt företal, deri Udgifternen
tvekar, om icke arbetet, såsom warande ett "Sjö-
stycke," emedan händelsen "förefaller på Synda-
floden," hade bordt "dedieeras till Kongl. Förvalts-
ningen af Sjö-Arenderna;" men han begagnar dock

den astidne författarens egen dedication: "Till Val-
sagerne på Slangan Swea." Här hfrigt
har denna illa skrift ganska många sköna partier,
både i det alswarsamma och rent comissa. Man
blir här oft ibland annat faktiskt underrättad, att dju-
ren i arken moro på god väg till sin civilisation;
tv Zaphet häller för dem bildande föreläsningar,
hvilka hafwa en tråffande likhet med dem man får
höra ännu i våra dagar, och de fåslade redan ned
mycken ifver om "pris för västaliga eller poetiska
skrifter, af alswarsamt innehåll." Det var således en
werlig förlust för den allmänna högre culturen, att
arken strandade så tidigt på Ararat. Enligt Utgi-
warens anmälän, dat. Stockholm den 20 December
1825, kommer "Andra Våningen att innesätta
huswudsalligen prisristerna, och twad dermed eger
sammanhang; samt såsom dedication en Ode till
Kongl. Svenska Akademiens Större Medalj, af 26
Ducaters vigt." — Fbr att lemno läsare prof af
författarens diktkonst, wilja wi meddela följande ut-
drag.

Fru Noah.

[Svenskt vid spisen.]

De männerna! — Regera och reglera,
Och hålla tal för Creti och för Pleti
Östlig fänad, Gud förläte ordet!
Och allt med sådan pomp och pretention;
Att winna agtning af en fåvise hop:
Se det är deras distan, deras fröjd.
Men i sin herrlighet totalt de glömma,
Hvad qvinnan har att sätta; obemökt
Hon bär den tyngsta bördan! Väta himmel!
Du wei kanhända hur Fru Noah trålat
För detta storwerk, hvaraf dran faller
Dock blott på de förmåna männerna.
Och ensam får jag streta, tv de unga
Madamer, de lemna Svärmar ensam.
De wilja vara med på Komedien
Och baln, Gud tröste mig för barnsligt folk!
De gamla kloka sysstrarna nu ligga
Med sina Kaffepannor ner på djupet,
Saltgröna och förbannade; dock var det
Rått synd om mången treslig astonlund.
En ewig patience är nu min tillslag
När dagens värsta mördr gifwa ester,
Och sådant pröfvar osägtalmodet.

En bildningswurm har grixit våra männer,
Som bringar os rättnu på bara backen.
O, kunde jag med lika drift arbeta
Emot det onda, som Fru Ewa för det!
Men särdomen är ej det enda onda,
Som syndaslodden vällar mig och verlden.
Jag talar ej om twätten; — hvem förstår ej,
Hur torkningen skall gå i sådant väder?
Det är nu också ett välsignade regn!
Ej vill jag vara nädwis, dock jag tycker
Vår Herre funnat byka menskofläget
Med litet mindre bång och mindre watten.
Men allt skall ske så präktigt, Gubewars!

S e m.

Mitt foger är af pilar fullt;
Det fogret är mitt hjerta wist,
Hvar pil en aning är, en dröm,
Ett minne ur min barndoms vår,
Och hagen är af rosenträd,
Som värt i hoppets Gulistan;
Tretvinnad är min hages sträng,
En solens stråle, mänens en,
Den tredje är en wänlig blick
Af henne, som jag aldrig ser,
Förrn sönnen lyft mitt ögonlock. —
En pil på diktens bäge lagd
Mot blåa lusten skjutes af
Och ännu en, och ännu en,
Tills halswa fogret uttdömdt är.
Likt strålar från en wattenkomst,
I granna hægar höjas de,
Och då de jorden åternatt,
I frans de stå kring skyttens syn;
En rinner upp som ros igen,
Och hundra fierlar kyfa den,
En är Mareiß, och vid dess fot
En fälla tar dess bild emot,
Och en blir Psalm, en Tamarind,
Och en Gazell, och en blir Hind,
Allt blommar, glädjes, lefver, rörs!

Det gamla och det nya Året.

(Seenen föreställer trakten omkring Gustaf Adolfs
borg och Blasiiholmen, svagt upplyst af Gatuhedto.
Då ridauen uppörages hör man brandvaten på affänd ro-
pa; flockan är elswa flagen.)

Det gamla Året.

Krokyggigt och darrande framstider långsamt, stödt mid
en staf. Det här en stor sæk på ryggen.)

Fulländat har jag r'en min banas cirke
Och vid den punkt jag utgick, står min fot,
Förr wagga, nu en graf. Lik hvarje yngling,
Som wäntar sig ett lif af stora bragder
Och idel ljus och sol och fröjd och färlef,
Jag gick så stolt, af glad förhoppning tänd,
Att kunna föra storwerk ut i verlden,
Lyckligt kring mig ströd välsignelse. —

Har jag ej uppfyllt dessa föresatser?
Mått mänget par jag fört till fullerstolen,
Der de förbundit sig hvarann att ålsta
I lust och nöd, åtminstone så länge
Som bröllopsqvällens punsch ännu ryker warm.
Se'n mången fra jag hjälpt ifrån sin man,
Och mången man ifrån sin kara hustru,
Hur mången yngling, svept i nattens mantel,

Har jag ej ledt i ålstarinnans armar!
Skänkt sedan Svea folk tillräckligt bröd,
Men knappat föddan in för Svea bostap.
Bereft anledning åt de Aderton

Allt af sitt yrke glädja sig; fördrat
Åt Lector Graffström dubbla stora priset,
Och lilla penningen åt Herr Nicander.

Änn widare, jag dansat om med Fritthiof
Med melodien utaf hans Vikingsbalk;

Åt Odén flappat starkt i Stockholmsposten,
Och Wiljan ropat ut uti Journalen,

Upptimrat söderut ett Babels Torn

Och bland Procentare bodt i ett Dräfslott.

På Lagårdsägårdet hållit öfningsläger

Och subscriberat Valer hos Herr Törngren;

Och druckit skalar på hvar kunglig namnsdag,

Tulltara skrifvit och Förpräfningssladga

Och sutit Jury, sifstat committeeer,

Frist konfiserat lurenrejarwaror,

Och på Maria kyrka bygt ett torn,

Då tuppen på Kungsholmen från sin pinne

Jag lätit flyga ner, att ut sig hvila.

Men act! hwi följer mig den tunga bördan,

Likt

Likt sammetsqvalet brottslingen, den bordan
Här på min rygg med smärtans suckar fyllt!
Se, står ej der framför mitt skumma bga
Det fordom präktiga Thalias tempel,
Som jag bränt ned? Hur ljuder i mitt bra,
Från söder, jämfern utaf dem jag bysatt,
Och creditorers hämdefrån, dem jag narrat
På mer än tredje deln af hwad de utlant?
Hur mängen quider på den sång jag haddat!
Hur mängen saknar nu en mor, en far,
En åskad broder, systrar eller slägting?
Har jag ej Walter Scott förrykt på Svenska?
Ej Mälerns fiskar allt förstånd hafvat,
Ej tryck och sequestrerat Permess-färden,
Ej Lottospelarne så grumt bedragit,
Ej Argus bragt att etalera luxen
Och dermed också till cession på tankar?
O! stort är och mitt mått på brott och mistag!
Men huru fönt jag skulle rätta dem,
Om åter jag min lefnadsban sic börja
Med wunnet hus, med fordom hafda krafter.
O fader Zeus! — Nej, om de Götter hbra
Mig tala så profant, så får jag hanner,
Hör det jag är en brungul-dwerg från söder! —
Du store Odin! hör min bön, och unna
Mig lefwa änn en gång på nytt trehundra
Och fem och sexti dar och några timmar;
Ja, jag är nöjd att lefwa blott som skottar.
(Husvudstadiens samtelig: Tidningar, väpnade med Brand-
vaktssarar och Bardisarner, uppråda.)

Tidningarn e.

Hvar är det gamla år? Holla! hit åt!
Nu ställ du dö! Din sista stund är slagen,
Fört, fall ett offer för en rättvis hämnd!
(De satte det gamla året i fragen.)

Det gamla Året.

Hwärmed har jag af eder väl förtjent,
Med sådan otak att nu bli helsnäd?
Härn I med mig, på sambete jag frågar,
Ej lefvat, talats om, och med mig verkat?
Har jag åt er ej stäffat, hwad i önsken:
Prenumeranter, innehåll och ämnen?
Ej Redschid Väseha fört till Mesolongi?
Från Paris ej utslänt Missionaire?
Ej bragt å hane Benedicks eskader?

Till ewigheten kallat Alexander?
Ej State-Contoiret stänkt en President?
Karduser stäffat ifrån Malmö? Hallens
Proces förlänat en helt annan vändning?
Tillståck romol uppå Stallmästargården,
Och Albertini fört till högsta domstolen.
Jem Argi tankar länat åt Kometen,
Dem redan han tillbaka gett med ränta?
Insända bitar skrifvit hop? Ej ansiält
En Nissens Sianders Revision? Helt händigt
En Engelst Sjö-kapten i häkte satt,
Och uppå häftig tråta om en hundvalp?
Och mycket mer, som jag ej orkar nämna.

Argus den tredje.

Du narrat mig att sicka näsan in
I polemikens hemiska labyrinther,
Mig Zuklapp stänkt och bragt mig till Olympen,
Att i en trumma packas in med qvida;
Publikens vynest ifrån mig du röfvat.
Du är en hof och du ställ döden dö!

Granskar e n.

Du stäffat mig Herr Backman uppå halßen.

Dagbladet.

Och mig en tid du gjorde gräsligt blind.

Stockholms Tidning.

Mig lika platt och däst.

Conversations-Bladet.

För mig de plancher

Din träskhet undanhållit, dem jag lofvat.

Innamarkaren och Argus den fjärde.

Du unmat os så få Prenumeranter.

Stockholms Posten.

Mig har du äldre gjort och mera sträplig;
Men utan att mig stänka älderns wißdom.

Kometen.

Jag sjunger chorus: tu må döden dö!

Det gamla Året.

Ej tu, o Brute! sade C sät fördom,
Då han blef slagtag uppå Capitolium.
Så säger också jag. Och du, mitt barn!
Som sjelf jag framfördt och som utan mig
Änn legat öfverhöldt af Chaos mörker;
Du, äsven du besutat har min död!

Römeten.
Derom publiken döma skall, ej du;
Men sief jag hoppas winna mer anledning
Till bifall af en upplyst allmänhet,
Så snart ett annat år har trådt i dagen.

Det gamla Året.
O! sen i mig den gråna de förtjensten,
Om hvilken du, Journal, så mycket ordat.
Nog minnens Zur Strelings Grammatik
Ifrån Syntaxis Genitivi, regeln
Som bjuder wördnad för ett grånat husvud ^{*)}.

Argus den tredje och Stockholms
Posten

Det är en Ultras, en anångare
Af en historisk skola, som insipit
I Uppsala blott servilism, och fordrar
Respekt för det fbräldrade och gamla.
Ej han i Nordamerika har varit,
Ett ord om Republik han aldrig hört.
Bort med den styrparyn, den seftmakarn, bort!

Det gamla Året.
Jag tänkt med mithet och humanitet,
Med complaisance att er till sansning väcka.
Men då jag ser, med verklig gråmelse,
Att ädel fänska icke bor hos eder,
Så vänder jag den råa sidan ut,
Och, edert hot förskräckande, förklrar:
Ej I förmän att ända mina där.
Jag är — att I mån weta det, god Herrar! —
En hjelte ur antika tragedien,
En slik som sökar kring i Stamfrun, Skulden,
Och står blott under Odets magt och skydd.
Väl wet jag att ock jag en gång skall falla.
Jag dör, men först när som den rätte kommer.

Klockan sätter tre quart på tolf i S:t Jacob. — Med detta
fannna hör man ett plaskande i sjön, och snart derefter upp-
stiger en munter och rask gosse på stranden. Samtliga Dag-
bladskrifvarne draga sig åt sidan. Gphen sjunger:)

Fast natten än räcker
Och frosten beträcker
Mitt fladdrande hår,
Dock munter jag dansar;
Nog rosor till fransar
Med tiden jag får.

*) Reverentia capitii cani.

Förbi mig snart flinter
Så yrsnd, som winter
Och se'n kommer vår.
Då träden sig sira
Och fog'arne sira
Den b'ommende vår.
(Han går framåt staden.)

Det gamla Året.
(Ullswande warse Gösen.)
O alla Gudars fung! der är min bbdel.

Det nya Året.
(Slår upp ögonen.)
Ha, är du här du gamle! undan med dig!
I djupet ned för att mig platsen lemma.

Det gamla Året.
Nått väl jag wet, att du nog äger magt
Att åter sänka ner mitt lif i glömskan,
Dock värdes mig med fönsamhet behandla;
O, lemma mig blott några dagars anstånd!
Fast der du står af ungdomskraft så stolt
Skall ock, som jag, en gång du hitat slåpa
Dig swag och ålderstege på din staf.
En annan, ungre, räffare än du
Dig då skall kdra bort från herrstafset;
Allt dersöre jag ber, haf mislund med mig!

Det nya Året.
Du lefsvat länge nog det kan man märka
Uppå ditt tal; ty re'n du radotterar.
Två år på en gång! Jo det wore wackert!
Det skulle ju i grunden vånda bakfram
All sund chronosogie, och starkt förbrylla,
Ej blott de tub-beväpnade i Stockholm,
Men ock, hvad mera år, all lands monarker,
I räkningen af deras herrstafår.
Nej! liksom i bikupan tvenne Bjär
Ej trifwas hop, så en utaf oß två
Nödwändigt måste wila för den andra.
Och som det sämjes mer med sundt förnuft,
Att den ulesewade till ro beger sig,
Men den som ungdomsloman bär på vinden
Hans werk fortsätter, — alltså marche med dig! —

Det gamla Året.
Du fritt må handla. Låt mig lefva blott
Att med min wunna wishet dig betjena.

Låt mig få bli din Premier Minister,
Din Castlereagh, din Zea, Metternich,
Att leda dig uppå en slippig bana,
Och lära dig regeringskonst och klokhet.

Det nya Året.

Och se'n förvilla mig med det utslitna,
Med skräprinciper och med ständs fördomar,
Som icke hafwa nya tidens anda.
Nej tack! Först will jag dansa juren ut,
Och till den trettonde i mån' ha rosigt;
Sen må jag egna mig åt mina pligter,
Med alswarsam och rätt betänksam wishet,
Och den — sif Argus — tar jag ur mig sjelf.
Alltså, ditt gamla troll, åt Zeus med dig!

Det gamla Året.

Nå, mängen synd tyvärr har jag begått,
Och mycket, mycket har jag till att ångra,
Låt mig då ej, förutan Prest och bigt,
Så oberedd nedslrta åt grafwen.
Det är ju rent af emot Swerges lag,
Att någon, om ock vård i galge hängas,
Med nefad andlig tröst till döden föres.
Och will du hand'a emot mig så aglöst,
Jag flagar för Jussitie-Ombudsmannen.

Det nya Året.

Jag har ej lust, ej tid att vänta på
Tills han dig sänder din Inlaga åter,
Med påslrist: kan ej upptas, eller lägger
Åd acta den, att hvila ut för evigt.
Men ser du denna bok, en Almanach
Till Stockholms Horizont, utgivven nyf
Af Akademien för Wetenskaper,
Som ej motsägas will i hvad den säger *).
Nu har den sagt: Med klockans sista tolflag
Förstås det gamla år i natt, att sedan
En ny almnacha må till bruk befödras.
Will du nu längre lefva, jag dig lemnar
I vält af detta högtbesagde samfunds
Så Secreterare, som Observator,
Och kan du taga dig wåt ut med dem,
För mig rätt gerna; — men se här min klocka
Den går precis, är gjord af Howenschöld;
Deß wisare nu pesar jemt på tolfs.

*). Se Journalen, N:o 255, samt Kometen N:o 8 och 19.

Det gamla Året.

Ditt bröst det är — att tala med Poeten —
Så hårdt som Sisyphs-hallen, och förgäves
Mot det jag riktar mina bñners pilar.
Nå wå! så will jag då med Romardygd
Med høg försakelse och mannosyrka,
Gå dödens fann förutan knos emot!
O må med mig allt ondt, som jag har slifstat,
Hvar sorg jag har beredt med mig försvinna.
Och du, o Unga, som mig efterträder,
Förtjena fler välsignelser än jag.

(Han kastar sig med sækten på ryggen i wågorna.)

Det nya Året.

Farwål med dig! Må uti frid du hvila!
Se så nu börjar jag min åre-regering!
Under tiden återkomma samtliga Tidningarne. De blif-
wa varse det nya året.)

Tidningarn e.

Se der min sann står redan nya året,
O låt oss skynda utaf alla krafter,
För att vår världnads hälsning lägga ner
Inför deß fot, då ann det mildrkt synes.

Argus.

(Med händerne i sidan.)

Jag icke går; jag sôfas will. I slafwar
Må gerna sjäffa, löpa för den pojken.
Jag städnar här! Will denna narr mig något
Så kan han stiga hit. Han tycks mig farfwa
En liten hyfling utaf mina händer.
[Alla utom Argus skynda fram. Granskaren fastar
sig framstupa. Argus den 4:de och Stockholms Tid-
ning falla på knä.]

Journalen.

O, Tidningskrifwares monark!

Stockholms Posten.

Höggunstiga befödrare!

Conversations=Bladet.

Och wårda gymmare!

Kometen.

Af bläckfördelse
Och pennors sittande,
Samt tryckpappers tillverkande.

Nämärkaren, Granskaren, Argus
den fjerde och Stockholms Tidning.
Prenumerarters Fässare!

Stockholms Posten.
Mig hjälpa menar du, ditt arga sycke.

Chorus.
Förbarma dig öfver oss!

Granskaren.

Det nya Året.
Hvad åren för folk?

På bara magen här jag bdmjukt ligger,
Af underdårig wördnad för din glans.

Tidningarne,
Tidningsfrisware.

Argus den fjerde,
Och uppå knåna jag.

Det nya Året.
Och er begåran?

Stockholms Tidning.

Alla.

Så gör jag åfven.

Att underdångast dig få uppvakta.

Det nya Året.

Det nya Året.

Aft för gerna.
[Journalen framstiger och kyser på handen]

Journalen.

Jag kändt din farfars farfars far, vi båda
Tillsammans woro som två hår i flogen.
De första grunder han utaf mig lärde;
Först jag har boken i hans händer fått!

Det nya Året.

Det var en narr, så har man mig berättat.

Journalen.

Ja; men af min moral han blef förädlad,
Så att han hemt och nätt kan bliswa salig.

Det nya Året.

Högst förgligt wore det för honom annars.

Journalen.

Till Mentor hoppas jag du nu mig tager,
Tro mig, med dig jag menar ganska årligt.
[Hviskande]

Men de der andra dro bara skålmar,
Dem hör man icke tro ett hår på orden!

Det nya Året.

Såå!

Stockholms Posten.

[Kommer sifande, lugnar sig]

O tank på mig, jag är en gammal krymppling,
Om någon tarifvar hjälpy, så är det jag.

Kom i en.

Jag will dig hjälpa, jag!

Stockholms Tidning.
Så gör jag åfven.

Det nya Året.

Hvad är nu meningen med detta allt? Mig swaren!

Allmånt skräck af Tidningarne,
En god Prenumeration!!!

Det nya Året.

Vort med ert oförskända tiggeri,
För den och den! Tron fög jag mig befattar
På första dån med dyslikt lappristyg!
[Det nya Året vortgår, och passerar vägen förbi Argus]

Argus.

Håll!

Kom hit mitt barn jag will dig mores lära!

Det nya Året.

Du?

[Gör honom ett slag för munnen, så att han faller omfall
Alla Tidningarne skunda bort, under följande Chorus:]
Nu flinkt vi hasta må åt skilda håll,
Till Stadens väntande Voltryckerier,
Att tävla om, hvem först förkunna må
Den oförmodade och rara nyhet,
Att strart wid grönningen af Januari,
Ingick, för hela Svea land, Nyåret
Ett tusen åtta hundra tjugoset!

H-d

På tidningen Kometen för nästkommande
år 1826, kan, i Hrr Norrmans och Engströms bol
handel, prenumereras med 5 Ndr Banco, så
helasiften inberäknad. Ett litet antal exemplar af
hittills utkomna 27 numror, år, emot en afgift af
1 Ndr 24 S. Banco, ånnu att tillgå. Requirenta
i landsorterna betala särskilt 2 Ndr nämnde myn
samt, för en hel årgång, i Postförvaltarens
wode.

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825.

K o m e t e n.

No 1.

Onsdagen den 4 Januari 1826.

Inrikes Nyheter.

Stockholm. D. D. M. M. Konungen och Drottningen, samt D. D. R. R. Högheter Kronprinsen och Kronprinsessan fäcktes bewista den bal, som förridne Nyårsdag gafss i Stora Vörssalen. H. M. Drottningen dansade en Angloise med H. R. H. Kronprinsen; hwarester de Kongl. personerne, flockan något öfver 10, begäfwo sig åter till Kongl. Slottet.

Herr Presidenten, m. m. Friherre Wirsén, har i dessa dagar tagit afsked af Stats-Contoirets Embete och Tjenstemän. Herr Presidenten gaf, vid detta tillfälle, en stor middag, dertill alla vid verket hemligbrande, ifrån och med Vice Presidenten till och med valtmästarne, woro inviterade.

Grefve Adelstård har nu intrådt i utöfningen af sitt Presidents-Embete.

En ung Grefve Hamilton, nyligen anställd i Kongl. Majts Cancellie, har blifvit utnämnd till Kammarherre hos H. R. H. Prinsessan Sophia Albertina.

Commerce-rådet Filén lärer nu haftva sälje sina plantager i Demerary, för en summa af 80,000 pund Sterling.

— + —

Till Allmänheten.

Då tidningen Kometen nu börjar en ny nummersölid, begagnar redaktionen detta tillfälle för att betyga sin wördnadefulla tacksamhet för den målwilda, hvarmed allmänheten, oaktadt bladets många brister, behagat omfatta företaget. Det har hos redaktionen stadsfästat den öfvertygelsen, att inför den Svenska publiken, ett redligt och oförståldt bemödande icke saknar ett billigt och uppmuntrande aspeende. Det kommer öfven att för framtiden ålägga henne den pligten, att allt mera söka göra sig förtjent af samma fortfarande ynnest och bewägna öfverseende.

Syftningen och characteren af vår tidning torde vara tillräckligen ådagalagd, af det vi under förflytta fierndels år meddelat. Vi neka icke, att en immerlig affmak för den ton, hvilken det Svenska tidningsväsendet antagit, gjort oss sällva till tidningsutgivare. Vi wille nemligen göra ett försök att rädda ett af de viktigare bildningsmedel, som nyare tiden har i sitt väld, undan det förakt, hvilket dess jemt tilltagande missbruk öfven hos oss åstadkommit. Naturligtvis måste vi alltså uppträda i ett polemisiskt förhållande till en del af de öfrige dagbladen, allt efter som de mer eller mindre hyllade tider missbildade anda. Huru vi uppfyllt eller komma att uppfylla detta försök, tillhört icke oss att bedöma.

Detta polemiska förhållande måste vi emellertid bibehålla, så länge som tidningskrifweriet fortfar att hylla den fallka takt det samma en gång antagit. Men detta måste dock för oss blifva en bisak, då vårt husvudsförvalt är att smältingom söka afvända allmänheten från ett passivt uppsnappande af osällstiga nyheter, till ett verksamt utbildande af

egen eftertanke; från wanen att vid hvarje anledning, som möjligen kan uppjagas, höra ett skrikande tadel öfwer personer och auctoriteter, till en fri undersökning af sjelfva grunderna; från ett ideetomt omfågande af hvardagligheter, till deltagande för det stora sköna, odla och wördnadsbjudande i liffvet, i staten, i konst och wetenskap; och detta under besödande att allt mer fästa uppmärksamheten vid faderlandets viktigaste angelägenheter, att liffva till en warm förel för vår constitution, våra lagar m.m. äfven under utpekanle af de brister, hvilka vid desamma, lissom vid allt mänskligt, möjligen kunna läda; att utbreda känedom om den fosterländska litteraturens och konstslitens stigande eller astagande utveckling, och slutligen att nära och bibehålla en glad och frisk sinnessämning, från hvilken ensam ett fritt och manligt handlande bärflyter. För att derföre undvika all misslydnings och alla slags fälska bestyrningar, hafwa vi welat uppgisva det mål åt hvilket vår werksamhet sträfvär; men eburu vi bemöda os att ouphörligen nalkas desamma, kunna vi icke vara säkre att werfligen uppnå det. Vi känna mer än tillräckligt infrånktheten af våra krafter, äfven som vi ej vilja fördöha, huru litet vi blifvit i vårt försök understödde just af dem, swika mest ropat mot det nuvarande Tidningsväsenet, och warit rika på löften om biträde, men fästiga på handling. Hwad vi kunnna försäkra är, att ingen slags egoistiskt offigt har ledt våra stieg; vi hafwa os nogamt bekant hur mänskligt och litet tillfredsställande, ja det minst hugnande af allt förfatstarekap, tidningskrisoveriet är. Under allt detta stola vi dock intet ögonblick borilägga den wördnadefulla känsla, som dränkan att det är inför hela den svenska nationen vi upptråda, bör ingisva os.

Förebråelsen att vi med vårt berättande af nyheter gjort os skyldiga till sanninga fel, som några af de öfrige tidningsbladen, shall kanske längre fram på året finna ett svar. Det står emellertid hvar och en fritt, att tills vidare taga detta nyhetsjagande för alswat eller en thyst ironi.

Detemot bekännaw upprigtigt, att betraktandet af våra rivaler på tidningsbanan, uti intet afseende förmått ingisva os någon twékan. Vi hafwa ersärt att vi, under det första quartalat af vår lefnad, redan råkat att våcka misshöje hos åtskillige bland dese herrar, och vi hoppas att detta, under

vårt vidare framträdande, skall ömnigt frodas och tillväxa. Emelan wi ej höra till något annat partie i Politik, Philosophie eller Witterhet, än det — efter våra insigter — ewigt sannas och rättas, rörer det os föga, med hvilka spottnamn man behagar hedra os. Då det är inför hela nationen vi tala, läro wi fullkomligen trygge i medvetandet att icke blifwa dömdne obörda.

Slutesigen, måste hvarje prof af bewägenhet och deltagande dem en ädel, upplyst och patriotskt sinnad man visar denna tidning, väcka hos os glädje och tocksamhet. Det wi i form af irsända bidrag redan encoltagit, har styrkt os i den öfvertygelse, att wi beträdt den rätta vägen, samt uppmunrat os att fortsära. Samma förhållande skall äfven blifwa med de bidrag, hvilka framdeles meddelas redactionen, och de stola med erkänsla begagnas, så wida de icke strida mot Trycfrihetens lagbud, och sif pås öfverensstämma med vår öfvertygelse, att wi för dem kunnna vara färdige att ifråda os samma legala ansvar, som för våra egna offentligt yttrade tankar.

Nedaktionen af Komiteen.

A. B. U. S. T. I. L.
Den stora comiteen af 365 dagar, 5 timm. 48 minut, och 49 secund. är redan formierad, och i dag håller den för sierde gången sin session på det nya året.

Medan vi möga en blick in i dess hemliga rådkammare, tänka os fram i det kommande nyårets muntra slädpartier och upplifvande danssoirer, julmarknadens anmålade slut, under julfesternas i oändlighet fortspande banor, må vi ej förgåta att slänka ett mänskligt minne åt den nybörslutna December månaden, med alla sina ofhyldigt glada tidsfördrif och nöjen.

Bland årets alla wintermånader synes December vara bestämd att utgöra en af de gladaste. Den äger inom sig en högtid, hvilken en hvar med längtan emotser, då allt will kläda sig i nya dräger och nya hjertan, då man lissom lättar bakom sig allt det förrätta och hvardagliga, för att glad och fri kunna se upp mot himmelen, sedan ned på sina wänner och allt hvarsöre hjertat lesver och lappar;

då hvar och en läter framfärta sitt silla förråd af gäfvor och gengäfvor, och då, i sjelfwa nödens boning, ej saknas åtminstone en kaka och ett julljus. Ho kan weta i hwad mon denna glädje blifvit hvar och ens del; men den hvars sial, utan biter änger öfver det förslutna, utan frugtan för det kommande njutit sin helg, han kan dock med sann tillfredsställelse uppslå sina ögon mot det nya årets morgenrodnad, medan de sjunkande dagarne ligga bakom honom såsom en sön astonrodnad, med sing hägkomster och sina i ett stilla lugn tillbragta stunder.

På landsbygden är det dock egenteligen man njuter af julen. Fästingan, hjertlösheten och den stela convenancen harwa icke ännu hunnit att der nedslå sina bopålar, och hvilken stadsbo, född på landet, tänker sig ej vid julhögtidens ankomst tillbaka i de fördna minnena af en ostydig barndomsfröjd? Han träder i tankarne in i den stilla boning, som kallas hans fädernehyydda, han ser sig fässad af langesedan förflyttna tider, han slår der ämno sief ett barn, med det klappande hjertat, och de blixtrande ögonen, och de purpurstänka kinderna, dem ingen sorgens tår ännu särat, inga mällustens njutningar förbleknat, och omkring honom wandra ofynligen alla goda andar. Han slutes i sammnen af hulda förfädrar, af älftade anförmanter, af ungdomswänner och leksystrar. Hur obetydligt, hur ringa är nu icke allt hwad han äger, allt hwad han åträtt och eftersträvadt, mot denna dag af en stilla frid, mot den na succ utan skuld, denna fröjd utan någon efterflang af qual.

Julen är en sön högtid. Man gläder sig då, icke derföre att man bör det, utan emedan man icke kan annat. Det förflyttna med sin glädje och sina tårar, sin brudpell eller döds svepning, återfallas då så klart i minnet, under det hoppet slår och leker med sin trollstaf och virar en trans af blomster kring sjelfwa dödens lia. Älderdomen lämpar sig yngre, barndomen närmare himmelen. Lässom på Alpernas spetsar, — oakstadt vilda brädjup och ofantliga fjällar skilja det ena hjertat från det andra, — tonerna af de gemensamma flösterna, upprepade dal från dal, likväl utgöra ett ständigt fortlevnande förenings-

band, så utbreder sig, såsom af en tyll öfverenskommelse, en allmän ton af glädje hos alla då julen inträffar, oansedt de stora skillnaderna i välder, stånd, ålder och förhållanden.

Men hwad more liffvet, hwad wore helswa julen, om den icke förlönades af kärlekens milda närvaro?

Hans julk' appar dro mål icke stora; men de dro desto dyrbarare, och midt igenom skinret af de lågande ljusen skjuter han sina pilar. Ugat ser upp och finner sig midt i ett Eden och på läpparna lägger sig den ljusväste af alla belännelser: "Jag är lycklig; ty jag älskar och är äftad".

Nöfven Stockholm har för anständighetens skull en Gul, hvilken består i anskaffandet af utsökt vrågtiga och vackra tyger, splitterna ameublementer, måla lastade bord, kortspelet, dufna ögon, bleka kinder, och starka efterräckningar vid nyåret. Julen förhåller sig härstadies till landet, ungesär såsom målade druswor och aprikofer till de verkliga.

December med sin jul har åtminstone i och omkring hufvudstaden warit högst obehaglig. Hvarje dag har beständigt stått i en ström af watten, och sedan har icke en gång på sjelfwa julafonden förmått kasta åt sidan sitt tjocka flor af skyar. — Utan en tums sib nedslickade den förflyttna månaden rikets Newisorer till sina hemorter, nog njugg, att ej läta en enda af de Persiske shawlarne få följa med i släptag, såsom ett luft minne af wistelsen i Stockholm. — Nöfven mänskenet syntes hafva antagit samma legitima grundsatser, som dess medbröder hufvudstadens högloftiga lyktor, och på nattens himmel har icke en gång kärlekens sjärna vägat visa sig. — Hård i sitt hjerta som klippan, förfekade han sjelfwa tapperheten att i en välsmaklig ingröd få åtminstone en gång om året skördta lönen för sina mddor, och förvändlade vrångt det af Argeus förfummade December förwerkeriet till en illumination på sjelfwa julafonden. — Ryftet har han låtit, i sin med svart flor insvepta trumpet förfumna, en mägtig mänars håddangång, och härigenom övnat rika talamnen för politikens kannisöpare, att i sina återblickar på det förflyttna årets händelser, förfumna hwad framdeles ske skall. — Noahs Ark har han i mist och dimma utsändt på den stora oceanen af boder, me-

han Argus i en Fullkapp fått erfara, hvad fölls
med det kan vara mellan en blott lefande humoristil
och en med personlig härlighet bewapnad satir, hvil-
ken icke ssonar någonting. — Att rättvisan har han
fläkt ett nytt född, så väl i en orubbelig caracters
som i djupa kundskapers ståt, och dymdeleist slagit på
singrarne alla Lärdningskrisware, med sina gisnин-
gar, hvilka ej anade att 7 mil bortom Stockholms
tullbom kunde finnas något annat, än blott lärda pes-
anteri och trångbröstad hälor.

Men vi hafwa länge nog uppehållit läsaren vid
det gamla året:

Nu redan har nyårets gyllene strimma
Öf hälsat med strålarne af sitt behag.
Det gamla som wandrat i töcken och dimma
Försvinna man ser för den nyfödda dag.
Allt känner sig fristt båd' till känsla och tankar
Bid blicken af kommande lyckliga dar,
Och hoppet, i syn på sin flygande char,
Det fäller i nyårets skimmer sitt ankar.

Lungt klappade hjertat. Den blekande bloden
Så trögt genom slenaade ädrorna rann,
Efti här uti norden den istäcka floden, —
Men nyårets sol mellan skyarne brann,
Och smärtan och qualen, på nattstormens wingar,
De flydde och sjönko i skummande hav.
Änjo tog glädjen sin blomprydda staf,
Straxt harpan på tallvurna nordfjellen klingar.
Friskt hjerta, I hurtiga swenner, i norden!
Snart Boreas nalkas i winterklädd fly,
Och ströra sina blomster änjo kring jorden,
Så hvita som liljornas blandande hy.
Derefter han pustar med frostiga winden
Från fiessen, der grönslande skogsgranen står,
Och hvistande flyger det lockiga hår,
Och straxt spricka törnrosor ut uppå vinden.

Tag tårnan i släden, den flygande hären,
Bid bjellornas kling-klang i mänskenets glans.
I sjellar, I skogar de lycklige swaren!
Raaskt färden den går som en ilande dans.
Den hurtiga traführen nog vet hvem han drager,
Och hjälper det of i den hvirslande snö,
Så mjukt som i dun fäller åskande mö,
Och straxt hennes Engel i famn henne tager.

Väl, kom då, o Boreas, kom med din anda! —
Lägg brusande Agir i isbetäckt band. —
Med norrskenets purpur snöbjörna blanda,
Stank sjärtusimmer ned ifrån himmelens rand.
Med harpen på stulran, med middhorn i handen
Glad hälsa jag will hvarje kommande dag,
Lills waren på nytt, med sitt ljuftwa behag,
Ströb himmelsbla sippor kring nordiska stranden.

Nyårs gratulation till en Sibcapten.
Litet, men välmant.

Som gammal plågsed föreskrifwer
Att nyårsgrävna lemnas må,
Sag här en ringa fläkt er gifver.
O! värdes icke den försma.

I fall en oförmodad remna
På eder lefnadsstuta blef,
Sag hårhos har den åran lemma
Tillleder tjenst ett parti Dref.

Låt dermed hvarje springa stoppa
Så ofwanpå som under däck;
Ty börjar det en gång att droppa
Så tro mig tar er fruta läck.

Nu som på sön det åsven händer
Att liner springa natt och dag,
Ödmjukast hår ett rep jag sänder,
Att nyttjas efter våbehag.

Och då aptit plåt modet ljuftwa,
När man far uppå bblja blå,
En Ankarsstock jag er will gifwa,
Dock är den hård att hita på.

Sist wadergudens stora anda
Er snart må gbra full och stinn,
Och ställ ni se'n åstad och landa
Så lüp i Botan' Bay då in.

På tidningen Kometen för inneworande år
1826, kan, i Hrr Norrmans och Engströms bok-
handel, prenumereras med 5 Ndr Banco, släm-
pelafgiften inberäknad. Ett litet antal exemplar af
hittills utkomna 27 numror, är, emot en afgift af
1 Ndr 24 S. Banco, ånnu att tillgå. Negvirenter
i landsorterna betala särskilt 2 Ndr nämnade mynt-
sort, för en hel årgång, i Postförvaltarears
vode.

Stockholm, tryckt hos Carl Gustaf Holm, 1825.

Romeen.

A. 2.

Fördagen den 7 Januari 1826.

Enriques Nyheter.

Stockholm. Sedan underrättelse från S:t Petersburg hit ankommit, at t. H. R. H. Storfurstsen Constantin afslagte sig sin rättighet till Rysska thronen, och att H. R. H. Storfurstsen Nicolai nu, i egenstap af kejsare, bestigit densamma, woro försidne onsdag härvarande Rysska Legation och alla öfrige Rysska undersåter fallade att infinna sig i Rysska Kyrkan, sbr att åt deras nya Monark afsläggas kres- och hundhetsed.

Man tror att Squiden med Sibissa Handelshus
set Michaelson och Benedictus, för den bekanta Steppes
handeln, osördrojliggen ställ ske, samt att en Commit-
tee hvars ordförande Staterådet m. m. Thilherre
Wirsén förmodas bli sva utsedd, ställ fä sig detta
årende uppdraget.

Om Handels-Frihet.

Den stora och sbr alla folkslag vigtiga frågan om handelns natur samt dess iwerkan på ett lands välstånd, sysselsatte för några år sedan ofta åsven måra dagblad, och ämnet syntes vara utredet till sbrdet för den fria gemenskapen emellan nationerna. De beslut som vid sednaste riksmöte fattades af riksens ständer, urgingo tydligt ur samma öfvertrygelse, och ett antal mätt och steg af regeringen hylla lika grundsatser. Likväl rhjas ännu på många ställen spår och inflytelse af det utdöda prohibitiivsystemet, och dess försvarare fortsära i sin werksamhet. Churu nämnde system numera bdr funna anses endast såsom en gengångare, hvilken bött några tider under nattens starkaste mörker skrämmar wa-

draren, torde det likväl ej vara utan allt gagn, att vid honom söka fåsia uppmärksamheten. Af den- na anledning anse vi, att det juft vid demna tide- punkt är af högsta wigt, att ånyo widrödra den länge nedlagda frågan om fri handel. Ett så vidt omsat- tande och svärt ämne kan naturligtvis ej fullkomli- gen uttömmas i en enda lärdnings artikell, och äno- nu mindre kan man härvid hoppas bifall af alla stilda fördelar. En så glad förmodan har dock al- drig ett ögonblick bländat denna artikells författare, hvars affägt till en stor del är wunnen, i fall han förmått bringa frågan å bane, samt inleda insigte- fulla män att yttra sig öfver densamma. Han skall i sådant fall, om så erfordras, söka att sulländiga- re utveckla sina åsichter; men för hvar och en möj- lig motståndare, som går ut ifrån läran om han- dels balanceen — som grundar sina satser på den der bekante underwigen i handel, — måste allt swar utebliswa; ty det kan aldrig antagas till grund för ett bewis, hvars egen tillwarelse alldelens för- nekas.

Var a benämnes allt det som har något byte-
värde, d. s. alla ting hvaraf memiskorna är i
behof; men hvilka naturen icke frambringat i sådant
öfverflöd, att de kunna erhållas utan mappa eller
motswarande ersättning *). Endast sådana varor,
hvilka ska den ågandes förmögenhet, kro altså förs
mål för handel. Den ena lemnar det han kan um-
bära eller äger till sibirre myckenhet, emot saler hvar-
af han är i behof och en annan kan afslata. All
handel är således egenligen byteshandel: man utby-
ter vara emot vara; ty åfven penningen hör till
denna klas, churu den genom sitt allmänna by-

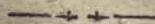
²⁾ Till detta födare flaj hörta lust, eld, oftaft watten
m. m. .

stewärde är tien'ig att befördra en liggare märk-
omsättning, och dorför öftast b'ifvit annor unda be-
traktad. Detta har iedt till förfarliga irollagar w'd
national oeconomicka beräkningar, hvarföre wi, till
undvikande af allt missförstånd, genast welet upp-
giva, huru wi ansågo densamma.

Varors byteswärde hörer naturligtvis af fö-
parens och såljarens öfverflöd eller behof af dem,
sammanagdt med kostnaden för deras production *).
Dorför är ock den Thorildska satsen riktig: "allt
gäller hvar det kan gälla." Den som lemnar en
vara, emottager således, w'd omvungen handel, en
annan eller andra till ett lika värde, hvilket bestäm-
mes af förutnämnde omständigheter. Då en w'st qvan-
titet jern uthändigas, efter det w'd handelns eller
bytets affluttande gångbara pris, emot ett lika vär-
de i t. ex. stirkogods, är den egendom i wror 'wil-
ken förra ägaren till jernet erhållt, alldesles lika
med den han afstätt. Etthundrade riksdaler i jern,
kasse, socker eller bomull, utgöra hvarken mer eller
mindre än etthundrade riksdaler. Alldesles samma
förhållande måste inträffa, då en artikel inköps e-
mot penningar, eller försäjs emot sådana. War-
ror till ett bestämdt penningbelopp, måste, i det
ögonblick handeln afflutas, vara alldesles =q'w'wa'en-
la med samma belopp; — ty annars skulle dessa
tvemne värden ej kunna emot hvarandra utbytas,
— och både köparen och såljaren hafwa omvälvat
endaft arten af sina ägande varor, icke lidit någon
förändring i det värde deras egendom haft, före
och efter warubytet. Det war umbärliheten å ena,
samt behövret å andra sidan, som tillvägabragte han-
deln, utan att denne vid sifswa omsättningen riktade
någondera af de contraherande. Den vinst samma wa-
ror framdeles kunna inbringa, är en alldesles ny
älgård, stilid och oberoende af den ofwannämnde. —
Likaså klart är det, att det flingande mynt — gul'd el-
ler silver —, hvar emot en handels artikel erhålls,
ej är af större värde än denne; ty i motsatt fall
skulle det förra af dess ägare ingalunda aflemnas e-
mot den sednare.

(Fortsl. e. a. 9.)

* Det är klart, att här ej kan vara fråga om det
pris, hvar till en vara upprifves eller säljs genom
öter, uppköp och andra sådana medel.

Något om de i Stockholms Posten in-
förd: Reflexioner öfwer Stats
Calenderen för innewarande år.

Dessa, vid slutet af nyß förslutna år, meddeade
reflexioner hbra till antalet af de bättre uppsatser,
som på läng tid fått sin plats i Stockholms Posten;
ty de innehålla åsställigt samt och tråffande. Hvar
der uttras om det stora öfverflödet på riddare, är
väiserligen ganska riktig, och det hufwudsäffligaste
som deremot kan invändas, är att Stockholms
Postens åufigt tyckes hafwa öfvergått till en så, alla
män öfverhylse hos mängden, att upprevandet
deraf funde nu mer verklig anse för mindre be-
höfligt. Det är onekligt, att hos os och i synnerhet
på sednare tider, en oanika stor mängd blifvit
utmärkta genom själnor, och att, hvilket man någon
gång får hbra anmärkas, riddare=ordnarne derigenom
förlora i anseende; men utan twifvel är detta ett
ganska önskvärt resultat. Hvar och en alisvarsam
betraktare måste anse dessa i knapphå en fastlade
sina bandstumpar med dervid hänaende själnor, id-
som en barnslighet, då denna så fastlade decoration,
hvarken försakar någon prydlighet å sitt rum, e-
ller i ett eller annat afseende medförd några andra
egentliga fördear. Då det nu likwā hör till se-
fen, att i hvarje stat dylika ordenstecken måste fin-
nas, är det af högsta wigt, framför allt i ett consti-
tutionelt land, att på dem icke fästes ett allt för
stort opinionsvärde, och här till giswes intet naturlig-
are och säkrare medel, än att rätt frikostigt utde-
la dem, på det att icke fälsyntheten måtte ersätta
det bristande värdet.

Af en betänkligare natur är de anmärkningar,
hvilka i Stockholms Posten förekommna angående adeln,
samt det beställsamma noggramia uträknandet af hu-
ru många tjänster de adelsiga bekläda, framför dem
som innehafwas af esräfse. Om wi också antaga att
dessa uppgifter är på siffran rätiga, — ehuru kans-
ke här och der en liten asyrtning icke skadade san-
ningen — hvar delas de väl bewisa? Äro de adelsis-
ge icke rätt så väl insödde Svenske män, som de
esräfse? Det gam'a ständshatet, hvilket ännu för näs-
gra tiotal af år så olyckligt orade fäderneslandet,
tyckes på de sednare tiderna nästan alldesles hafwa
tystnat, sedan ändtligen, enligt rätt och billighet,

hvarje Swensk medborgare, han må vara ofrälse eller frälsman, fått lika rättigheter och lika skyldigheter, och inga uteslutande prærogativer gör den ca- ra till mål för den and'as osund. Att det nu författarens i Stockholms Posten åsstigt, att åter-welka redan längesedan givna strider? — Förf. erinrar n:m. att hela hovstaten är bildad endast af adelige, liksom statsrådet, officers corpsen vid ett par regementen, generalitetet och landshöfdinge personalen, samt att de adelige's antal är öfvervägande åtminstone på de högre posserna inom Cancells-Expeditionerne; o. s. w. Men deremot omtalas icke, att med undantag af tvenne, alla våra biskopstolar innehafwas af ofrälse, att inom presteståndet, ådrostaten och åsven ibland domare, de adelige ledamakterne havwa en afgjord och betydlig underwigt. Hwad besvisar nu detta annat, än att adelige och oadelige ynglingar till det mesta tagit olika vägar för att tjena fäderneslandet. Och hwad hovsskolorna beträffar, så har det hittills mindre ansetts för ett adeligt föreståde att kunna bekläda dem, än såsom något tillhörande den kungliga glansen, att de uppvaktande hofmästare, kammarherrar, hofjunkare och passer skulle vara adelsmän. Så har bruket varit i alla Europas monarker, och vi twifla ett i hälften England någon ofrälse innehär en sådan beställning. Dessutom förtiger förf. alldeles att flere af dem, hvilka nu såsom adelige beklåda statens embeten, icke äro födde frälsmän, utan havwa helsev blyvit det. Så är fallet med en ledamot af Statsrådet, åsvensom med en af de adelige ledamakterna i Högssta Domstolen, med tvenne Statssecreterare, med åställige Generaler, Hovrivar, Råd i Collegierna, Expeditionssecreterare och åsven inom de lägre graderne eger denna händelse rum. Den förändring hvilken vid Miksdagen 1809 företogs med dem som derefter skulle i adeligt stånd upphöja, och genom hvilken Sverige nu kommit att åga två slags ade', hade förf. affigt att inskränka adelsns allt för stora och oproportionerliga talrikhet bland ett folk af 24 miljion. Medlet har dock höft en alldeles motsatt verkan, så att derefter till och med några och tjuguföråriga titulär-prætosse-secreterare, leutengenter o. s. v. munno adelige förlämnaren. Och detta var naturligt, emedan all förändring företagen med en sak motremot denna idee, måste nödvändigt verka motsatsen af det man med förändringen åsystrar.

Och hwad betyder detta i närvarande fall? Luckslägtnis har man nu i vårt fädernes land icke att cesterfråga: är den eller den frälse eller ofrälse, utan är han en man af åra, duglighet och kunskaper? Och att i afseende vid sig hself så denna sednare fråga tillfredsställande bevarad, det bör vara en täflan liksom Swenska ynglingar inbördes, så frälse, som ofrälse. Förfärligt, om det skulle kunna visas att en tjänstekande, för det han är adelsman blifvit en mera förtjent oadelig föredragen, så må detta genast läggas i dagen, och den förmann, hvilken tillåtit sig en dyslik mannamän, framdragas till all den blygd inför opinionen han förtjenar; men att wilja — såsom om det wäre högst magtpålliggande — fästa upp märksamheten derwid, att, inom ett visst tidsrum, slumpvis adelige äro flera i vissa grader och tjänster än i andra, det måste man väl medgifva är och förfärligt, lindrigast sagt, ganska smäktigt.

A f u s t i k.

Gratiosa;

eller

Det onaturliga och affecterade i Konst och Poesie.

Det dunkel soga är det dunkelt tänsta.

Tegnér.

Capitlet 1.

Det war en gång en författare, som gick i sönnen. Han svepte sin hvita Wingåkers jada tätt omkring den förylda magen. Utsör trappan af sin windskammare nedramlade han. I hans spår sände pade sig digra luntor af Sonetter, Canzoner och Glossor, allt efter som han nedramlade, och jackans broligt utsydda armklassar lekte kring hans händer, behagligt, behagligt.

Auctorns hufvud war sankt såsom en Chinesers; ty djupa tankar hade liksom blyplatatar lagt sig öfver hans förbistrade hjerna.

Han hade en enda dotter, vid namn Gratiessa, af 14 alnars långd^{*)}. Hon låg åmu i sin sätta sömn, när fadern hittida hade skyndat genont hennes rum. I hennes panna syntes spår efter myggbett, och de mest hopträblade lockar hude, såsom garnhärsvor, slingrat kring hennes clinaber rodnande kinder. Denna son lade sig, såsom ett halsstop försöd, omkring hans facessjärta, om när han nu nedramlade utsör trapporna, flyndande

^{*)} Sonnetten b. sär juval af 14 icke alnar, men rarer.